

מקשיבים לקולו. זהו שכתוב (שיר ח) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא מושף עליו חוט אחד של חס"ד שיהיה [המיד] שמור בעולם, שהרי עליונים ותחתונים שומרים אותו. זהו שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

אמר רבי חזקיה, כל מי שמשפדל בפעוה הזו בתורה, ודאי יש לו חלק תמיד בעולם הבא. אמר רבי יוסי, מה הטעם תמיד? אמר לו, כף למדנו, שכל חצות לילה, פשמתעורר הקדוש ברוך הוא בגן עדן, כל הנטיעות של הגן משקים יותר מאותו הנחל שנקרא נחל קדומים, נחל עדנים, שאין פוסקים מימיו לעולמים. פביכול אותו שעומד ומשפדל בתורה, כאלו אותו הנחל מוריק על ראשו ומשקה אותו בתוף אותם הנטיעות שנגן עדן. [אמר רבי יוסי] ולא עוד, אלא הואיל וכל הצדיקים שבתוף גן העדן מקשיבים לו, שמים לו חלק באותה השקאת הנחל. נמצא שיש לו חלק תמיד בעולם הבא.

רבי אבא היה בא מטבריה לבית טרוניא שלחמיו, ורבי יעקב בנו היה עמו. נפגשו בכפר טרשא. פשרצו לשפב, אמר רבי אבא לבעל הבית: יש כאן תרנגול? אמר לו בעל הבית: למה? אמר לו: משום שאני קם בחצות הלילה ממש.

אמר לו: לא צריך, שהרי סימן יש לי בבית - שהמשקל הזה שלפני מטתי, אני ממלא אותו במים, ומטפטף טפה טפה. ובחצות הלילה ממש מתרוקנים כל המים, ומתגלגל הגלגל [הדביק]

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. ולא עוד אלא דקדשא בריך הוא משיף עליה חד חוטא דחס"ד למיהוי (ר"א ל"ג תדיר) נטיר בעלמא, דהא עלאין ותתאין נטריין ליה דהא הוא דכתוב, (תהלים מב) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי.

אמר רבי חזקיה כל מאן דאשפדל בהאי שעתא באורייתא ודאי אית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי. אמר רבי יוסי מאי טעמא תדיר בעלמא דאתי. אמר רבי יוסי דכל פלגות ליליא כד קדשא בריך הוא אתער בגנתא דעדן פל אנון נטיעין דגינתא אשפקיין יתיר מההוא נחלא דאקרי (דף צב ע"ב) נחל קדומים נחל עדנים דלא פסקו מימיו לעלמין, פביכול ההוא דקאים ואשפדל באורייתא כאילו ההוא נחלא אתרק על רישיה ואשקי ליה בגו אנון נטיעין דבגנתא דעדן. [אמר רבי יוסי] ולא עוד אלא הואיל וכלהו צדיקיא דבגו גנתא דעדן צייתין ליה, חולקא שויין ליה בההוא שקיו דנחלא. אשתכח דאית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי.

רבי אבא הוה אתי מטבריה לבי טרוניא דחמוי, ורבי יעקב בריה הוה עמיה, אערעו בכפר טרשא. כד בעו למשפב, אמר רבי אבא למריה דביתא אית הכא תרנגולא. אמר ליה מארא דביתא, אמאי. אמר ליה בגין דקאימנא בפלגות ליליא ממש.

אמר ליה לא אצטריה, דהא סימנא לי בביתא דהדין טקלא דקמי ערסאי מלינא ליה מיא ונטיה טיה טיה, בפלגות ליליא ממש אתרקו כלהו מיא ואתגלגל האי קיטפא ונהים ואשתמע קלא

הָיָה וְנוֹהֵם, וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּכָל
הַבַּיִת. וְאָז הוּא חֲצוֹת הַלַּיְלָה
מִמֶּשׁ.

וְזוֹקֵן אֶחָד הָיָה לִי שֶׁהֵיָה קָם בְּכָל
חֲצוֹת לַיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה,
וּמִשׁוּם כִּף עֲשָׂה אֶת זֶה. אָמַר רַבִּי
אֲבָא: בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁשְׁלַחֲנִי
לְכָאן. בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה נָהֵם אוֹתוֹ
הַגְּלָגַל [הַדְּבִיקוּן]. קָמוּ רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי
יַעֲקֹב, וְשָׁמְעוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ
שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּיַרְכְּתֵי הַבַּיִת וּשְׁנֵי
בָנָיו עִמּוֹ, וְהָיָה אוֹמֵר, כְּתוּב
(תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם
לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךְ.
מָה רָאָה דָּוִד שֶׁהוּא אָמַר חֲצוֹת
לַיְלָה וְלֹא בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה? אֵלֹא
חֲצוֹת לַיְלָה - וְדָאֵי לְקַדוּשׁ-
בְּרוּךְ הוּא אָמַר כֵּן. וְכִי כֵן נִקְרָא
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? כֵּן, שֶׁהָרִי
חֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִמְצָא וְסִיעֲתוֹ, וְאָז הִיא
הַשְּׁעָה שֶׁנִּכְנָס לָגֶן הָעֵדֶן
לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים.

אָמַר רַבִּי אֲבָא לְרַבִּי יַעֲקֹב, וְדָאֵי
נִשְׁתַּפְּףָה עִם הַשְּׂכִינָה וְנִתְחַבֵּר
יַחַד. קָרְבוּ וְיִשְׁבּוּ עִמּוֹ. אָמְרוּ לוֹ,
אָמַר דְּבַר פִּיךָ, שִׁיפָה אִמְרָתְךָ,
מִזֵּיִן לָךְ זֶה? אָמַר לָהֶם, דְּבַר זֶה
לְמַדְתִּי מִסְבִּי. וְעוֹד הָיָה אוֹמֵר,
שֶׁשְׁלַשׁ [שְׁתַּחֲלֵת] הַשְּׁעוֹת
הָרֵאוּשׁוֹנוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה, כָּל
הַדְּיָנִים שֶׁלְמִטָּה מִתְעוֹרְרִים
וְהוֹלְכִים וּמִשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם.

וּבְחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר בְּגֵן עֵדֶן,
וְהַדְּיָנִים שֶׁלְמִטָּה אֵינן נִמְצָאִים.
וְכָל הַמְּנַהֲגִים שֶׁלְמַעַלָּה בַּלַּיְלָה,
אֵינן נִמְצָאִים אֵלֹא בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה
מִמֶּשׁ. מִזֵּיִן לָנוּ? מֵאֲבָרָהֶם,
שֶׁכְּתוּב (בראשית יד) וַיִּחַלַק עֲלֵיהֶם
לַיְלָה. בְּמִצְרַיִם - (שמות יב) וַיְהִי
בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה. וּבְמִקְוֹמוֹת רַבִּים
בַּתּוֹרָה כֵּן נִמְצָא. וְדוֹד הָיָה יוֹדֵעַ.

[ומה] וּמִזֵּיִן הָיָה יוֹדֵעַ? אֵלֹא כֵּן

בְּכָל בַּיְתָא, וּכְדִין הוּא פְּלָגוֹת לַיְלָא מִמֶּשׁ.
וְחַד סָבָא הָוָה לִי דְהוּוּה קָם בְּכָל פְּלָגוֹת
לַיְלָא וְאַשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא וּבְגִינֵי כֵף
עֲבַד הָאִי. אָמַר רַבִּי אֲבָא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא
דְּשִׁדְרָנִי הָכָא. בְּפְּלָגוֹת לַיְלָא נָהֵם הוּוּוּה
גְּלָגַל דְּקִיטָפָא, קָמוּ רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי יַעֲקֹב,
שָׁמְעוּ לְהוּוּוּה גְּבָרָא דְהוּוּה יְתִיב בְּשַׁפּוּלֵי
בַּיְתָא וְתָרִין בְּנוֹי עִמִּיהּ וְהוּוּה אָמַר
כְּתִיב, (תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת
לָךְ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךְ, מָאִי קָא חֲמָא דָּוִד
דְּאִיהוּ אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בְּחֲצוֹת לַיְלָה.
אֵלֹא חֲצוֹת לַיְלָה וְדָאִי, לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּוּה
אָמַר הָכִי. וְכִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּוּה הָכִי אֲקָרִי.
אֵינן, דְּהָא חֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּוּה
אַשְׁתַּכַּח וְסִיעֲתָא דִּילֵיהּ וּכְדִין הִיא שְׁעֲתָא
דְּעִיל בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן לְאַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם
צְדִיקֵיָא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא לְרַבִּי יַעֲקֹב וְדָאִי נִשְׁתַּתְּפָה
בְּשְׂכִינְתָּא וְנִתְחַבֵּר כְּחַדָּא, קָרִיבֵי
וְיִתִּיבֵי עִמִּיהּ, אָמְרוּ לֵיהּ אִימָא מְלָה דְּפוּמָךְ
דְּשַׁפִּיר קְאִמְרָתְךָ. מִנָּא לָךְ הָאִי. אָמַר לוֹן מְלָה
דָּא אוּלִיפְנָא מִסְבָּאִי. וְתוּ הָוָה אָמַר דְּתַלְת (נ"א)
שְׁעֵתֵי קְמִייתָא דְּלַיְלָא כָּל דְּיִנִּין דְּלִתְתָּא
דְּתַחֲלָת) מִתְעָרִין וְאִזְלִין וְשִׁאטִּין בְּעַלְמָא.

בְּפְּלָגוֹת לַיְלָא מִמֶּשׁ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּוּה
אַתְעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן וְדִינִין דְּלִתְתָּא לָא
מִשְׁתַּפְּחוּ. וְכָל נִימוּסִין דְּלַעִילָא בְּלַיְלָא לָא
אַשְׁתַּכַּחוּ אֵלֹא בְּפְּלָגוֹת לַיְלָא מִמֶּשׁ. מְנַלְן
מֵאֲבָרָהֶם דְּכְתִיב וַיִּחַלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה.
בְּמִצְרַיִם (שמות יב) וַיְהִי בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה, וּבְאַתְרִין
סְגִיאִין בְּאוֹרֵייתָא הָכִי אַשְׁתַּכַּח. וְדוֹד הָוָה
יֹדֵעַ.

(ומה) וּמִנָּא הָוָה יֹדֵעַ. אֵלֹא הָכִי אָמַר סָבָא.